

Коментар

Бележки, становища и предложения от д-р Ваня Царвуланова-Гаджева и Мая Гаджева Създаването на Комисията за академична етика в Министерството на образованието и науката е похвално. Да се надяваме, че сега институциите на образованието и науката няма да отговарят с аргументите, че разбирането на академичните ценности и етичните проблеми да се решат със съществуващите механизми за административен контрол.

са:1. В Чл. 2. (1) да се добави „...както и да се ръководи от изискванията на Европейския етичен кодекс за научни изследвания“http://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/06/ALLEA-European-Code-of-Conduct-Digital_BG_FINAL.pdf Европейският етичен кодекс за почтеност на научните изследвания (The European Code of Conduct for Research Integrity) задължителен на европейско ниво, трябва да стане и в България. За съжаление това е възможно само за академичните изследвания, но комисията трябва да се ръководи в своята дейност и от утвърдените етични критерии.<https://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&year=2017&na=na-240317-1#> Комисията за академична етика към Министерството на образованието и науката и множеството комисии по етика в автономни висши учебни заведения, например в Тракийски университет гр. Стара Загора, Училищна комисия според Закона за лекарствените продукти в сферата на хуманната медицина. 3. В чл. 4 да се замени с „по сигнали на граждани“ или тъй като е вече записано в закона да се отбележи, че това е нарушение на закона. Не може това да стане причина за отхвърляне на жалбата като недопустима по чл. 41. 4. Когато гражданин е заинтересован от неетични научни работници и преподаватели. Когато четем за академична етика случва все още в България, това е нарушение на Европейски и световно установени етични стандарти. Има няколко скандала в Швеция, Франция и др., които са сигнализирани от загрижени граждани. Комисията ежегодно публично оповестява резултатите от дейността си. Този член е много важен.

Решения на комисията (или някакъв вид съобщение), с които се установяват нарушения на академична етика. Мандатът на членовете на тази комисия? Не може по такива сериозни теми като академична етика комисията да имат неограничен мандат. В такива случаи обикновено стандартният мандат на комисията по академична етика се събира на свое заседание след възлагане на проверка по етика в образованието и науката след постъпил сигнал по чл. 4, който е допустим или когато министърът на образованието и науката инициатива. Да се добави, че при отказ той трябва да бъде мотивиран. Мълчаливият отказ е недопустим, особено за много важни неща като академична етика. Такова задължение на комисията е предвидено в чл. 41 Право на добра администрация т. 2 в) от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Как ще се справи комисията с легалните "образователни услуги" - написване на дисертация, дипломна работа, курсова работа, дори дисертация? Задавам следния въпрос: Какво е отношението на МОН и на бъдещата Комисия по академична етика към "образователни услуги" от категорията - написване на дипломна работа, курсова работа, дори дисертация? Това е законодателна промяна, защото в противен случай, независимо колко комисии ще създаде МОН, те няма да могат да издадат дори и дисертационен. Проблемът е особено сериозен, на всички нива на висшето образование. В моята организация, попаднала ми случайно. Има още много подобни. Напълно законни са, даже днес са валидни. Странно как ще санкционирате кандидата за закупуването на нещо, което се продава напълно легално.<https://www.otlichnik.bg/?news=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%B4> Поздравий. Първанова